

ความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง
THE NEEDS FOR ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE VUCA WORLD ERA FOR
VOCATIONAL COLLEGES UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION
COMMISSION, CENTRAL REGION

¹เฉลิมศักดิ์ มุสิกะ Chalomsak Musika

²พระมหาญาณวัฒน์ จิตวฑฺฒโน PhramahaYannawat Thitavaddhano

³พระครูโสภาสนนทกิตติ Phrakhrutnontakitti

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Chaloms@ms@gmail.com

Article Received: July 18, 2025. Revised: September 19, 2025. Accepted: September 21, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 78 สถานศึกษา จำนวน 4,579 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน คนด้วยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ในที่นี้ คือ 0.114 พบว่า อันดับ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันดับ 2 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งการเรียนรู้ อันดับ 3 การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และอันดับ 4 การวัดผลและประเมินผล

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, วิทยาลัยอาชีวศึกษา, โลกยุคพลิกผัน

Abstract

This research article aimed to study the needs for academic administration in the VUCA World era for vocational colleges under the office of vocational education commission, central region. It was quantitative research with a population of 4,579 school administrators and teachers under the Office of Vocational Education Commission, Central Region.

The sample group was 357 people by opening the Krejcie and Morgan table. Data were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean, and standard deviation, and needs assessment index.

The research found that the current states for academic administration in the VUCA World era for vocational colleges under the office of vocational education commission, central region overall at a high level. The desired for academic administration in the VUCA World era for vocational colleges under the office of vocational education commission, central region overall at the highest level. The priority needs that require the most urgent development, the analysis using the Modified Priority Needs Index in 0.114. The ranked order of priority needs, from highest to lowest, was as follows: 1) Research for Educational Quality Development 2) Development of Innovative Media and Learning Resources 3) Curriculum and Instruction Development, and 4) Measurement and Evaluation.

Keywords: Academic Administration, Vocational Colleges, VUCA World Era

บทนำ

นับตั้งแต่โลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกล่าวเป็นผลจากการขับเคลื่อนของ 3 กระแสหลัก ได้แก่ 1) กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่หลอมรวมสังคมทั้งโลกให้เป็นสังคมเดียวเชื่อมโยงโลกทั้งใบเข้าด้วยกัน ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารหรือเดินทางถึงกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว 2) กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี (Big Bang of Technology) ที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีขึ้นในโลกอย่างมากมาย และ 3) กระแสความยิ่งใหญ่ของเงินทุน (Financialization) ที่เงินเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในโลกสมัยใหม่ โลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีทางการเงินทำให้เงินเป็นตัวขับเคลื่อนโลกในแทบทุกด้าน พร้อมกับการพัฒนารูปแบบเป็นดิจิทัลมากขึ้น 3 กระแสหลักของโลกที่ได้กล่าวมาข้างต้นได้สร้างปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในโลกสมัยใหม่ที่เรียกว่า VUCA World ซึ่งหมายถึงโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงพลิกผันอย่างรวดเร็ว (พัฒนาพร ระบุบุคข์, 2563) โลกยุคพลิกผันประกอบด้วย 4 สภาวะ ได้แก่ Volatility คือสภาวะที่มีความผันผวนสูง เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว Uncertainty คือสภาวะที่มีความไม่แน่นอนสูง ขาดความชัดเจน ยากต่อการตัดสินใจ Complexity คือสภาวะความซับซ้อน ที่ในอนาคตจะยิ่งทวีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และ Ambiguity คือสภาวะความคลุมเครือที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ เหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคพลิกผันล้วนส่งผลกระทบต่อผู้คนบนโลกไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ COVID-19 ที่ทำให้เกิดสภาวะ New Normal ชีวิตวิถีใหม่หรือความปกติใหม่ที่ได้กลายมาเป็นชีวิตประจำวัน การเข้ามาของเทรนด์ใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดสภาวะหยุดชะงักของธุรกิจบางอย่าง การเปลี่ยนแปลงของบางองค์กรที่ทำให้อาชีพหลาย ๆ อาชีพต้องหายไปแต่ก็ทำให้เกิดอาชีพใหม่ๆ ขึ้นมา โลกยุคพลิกผันจึงเป็นโลกที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในยุคปัจจุบันอย่างมาก เป็นโลกที่ทุกคนต้องเผชิญโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นโลกที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นโลกที่มีการแข่งขันสูง ทุกภาคส่วนในโลกจะได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอก เป็นโลกที่ทุกคนจำเป็นต้องหาเทคนิควิธีการหรือเครื่องมือในการดำรงอยู่ในโลกยุคพลิกผันให้ได้

เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้เข้าถึงโอกาสใหม่ๆ ที่เข้ามา ด้วยการสร้างความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงและบางครั้งก็ต้องก้าวผ่านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกต้องกำหนดทิศทางการผลิต และพัฒนากำลังคนของประเทศตนให้มีทักษะ และสมรรถนะระดับสูง มีความสามารถเฉพาะทางเพิ่มมากขึ้น ส่วนความต้องการกำลังแรงงานที่ไร้ฝีมือและมีทักษะต่ำก็จะถูกแทนที่ด้วยหุ่นยนต์และเทคโนโลยีใหม่ๆ มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สำหรับในภาคการศึกษานั้น ในโลกยุคพลิกผันที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงรอบด้าน การบริหารสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันจึงจำเป็นจะต้องสร้างพื้นฐานการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนสามารถรับมือกับโลกยุคพลิกผันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

สถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง มีหน้าที่บริหารจัดการศึกษา ฝึกอบรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามนโยบายของรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแบ่งการบริหารออกเป็น 4 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายบริหารทรัพยากร 2) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ 3) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และ 4) ฝ่ายวิชาการ ซึ่งฝ่ายวิชาการก็คือหัวใจหลักคือการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 6 แผนก/งาน คือ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 4) งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ 6) งานสื่อการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552) ทั้งนี้ งานวิชาการมีบทบาทสำคัญต่อทั้งบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ผู้เรียนจะมีความรู้ มีความสามารถและมีทักษะในการทำงานขึ้นอยู่กับการบริหารงานฝ่ายวิชาการทั้งสิ้น เพราะฝ่ายวิชาการมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง กิจกรรมในด้านการเรียนทุกอย่างจะเกี่ยวข้องกับผู้เรียนตามนโยบายของสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม มีผลการวิจัยชี้ว่า สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาผลิตกำลังคนได้ไม่ตรงกับสาขาที่ตลาด หรือสถานประกอบการต้องการผู้จบด้านอาชีวศึกษามีคุณสมบัติไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการขาดความสามารถด้านสมรรถนะหลัก (Core Competencies) และสมรรถนะด้านสายงาน (Functional Competencies) โดยเฉพาะความสามารถในด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ ทักษะในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา รวมทั้งขาดคุณลักษณะที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย นอกจากนี้ สถานศึกษามีปัญหาในการจัดการบริหารการเรียนการสอน ขาดความพร้อมในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ และ งบประมาณ ครูผู้สอนมีปริมาณและคุณภาพไม่สอดคล้องกับภารกิจทำให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารวิชาการ รองรับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคพลิกผัน พร้อมก้าวผ่านการเปลี่ยนแปลงผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และชุมชน สามารถรับมือกับกระแสโลกยุคพลิกผันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 78 สถานศึกษา จำนวน 4,579 คน (สถานศึกษาอาชีวคุณภาพ, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง จำนวน 357 คน โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ในประเด็นต่อไปนี้ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 2) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและแหล่งการเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การวัดผลและประเมินผล โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type) (Likert, Rensis, 1967) 5 ระดับ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 1) ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น 3) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้สูตรในการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) (สุวิมล ติรภานันท์, 2550) 4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น จำนวน 30 ชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Coefficient) เป็นเกณฑ์ชี้วัดว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง โดยถือเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟาระหว่าง 0.60-1.00 เป็นเกณฑ์ชี้วัดว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง โดยงานวิจัยฉบับนี้ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.983 ซึ่งถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เพื่อทำการเก็บข้อมูลได้ 5) ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ก่อนนำแบบสอบถามไปแจกจ่ายกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.2 นำหนังสือขอความร่วมมือส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการส่งแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) ผ่านโปรแกรมประยุกต์ (Application line) ส่วนตัว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ซึ่งปรับสูตรการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างของ (I-D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนี $PNI_{modified}$ ของสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวม

	การบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาค กลาง โดยภาพรวม	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{modified}$	ลำดับ $PNI_{modified}$
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	4.26	0.58	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด	0.089	3
2	การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและแหล่งการเรียนรู้	4.01	0.73	มาก	4.59	0.58	มากที่สุด	0.145	2
3	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.87	0.82	มาก	4.47	0.62	มากที่สุด	0.155	1
4	การวัดผลและประเมินผล	4.36	0.57	มาก	4.70	0.47	มากที่สุด	0.078	4
	รวม	4.13	0.60	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด	0.114	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ($\bar{X} =$

4.26, S.D. = 0.58) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.73) และ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.48) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.58) และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนามาก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ในที่นี้ คือ 0.114 พบว่า อันดับ 1 คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.155) อันดับ 2 คือ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและแหล่งการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.145) อันดับ 3 คือ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ($PNI_{modified}$ = 0.089) และอันดับ 4 คือ การวัดผลและประเมินผล ($PNI_{modified}$ = 0.078)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง พบว่า สภาพที่เป็นจริงต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนามาก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ในที่นี้ คือ 0.114 พบว่า อันดับ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันดับ 2 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและแหล่งการเรียนรู้ อันดับ 3 การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และอันดับที่ 4 การวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โลกยุคพลิกผันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ ทำให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นในตลาดแรงงานปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว การวิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาสามารถทำความเข้าใจบริบทที่เปลี่ยนแปลง คาดการณ์แนวโน้ม และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย เช่น การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ นอกจากนี้ การวิจัยยังเป็นกลไกขับเคลื่อนนวัตกรรม โดยส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น AI และ IoT มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากร ที่สำคัญ การวิจัยยังช่วยในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการบริหารการศึกษาที่มีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรากฐานที่นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร สื่อนวัตกรรม และการวัดผลประเมินผล การจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยอย่างเหมาะสมจึงเป็นการลงทุนเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้คณาจารย์และบุคลากรสร้างสรรค์งานวิจัยที่มีคุณภาพ ยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา และผลิตบุคลากรที่มีสมรรถนะสูงพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งผลการวิจัยนี้ มีความสอดคล้องบางประการกับการวิจัยของสิริมนต์ นฤมลศิริ (2555) ที่พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิค

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย การปรับปรุงงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน การบริหารงานหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพระบบเครือข่ายการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ การเพิ่มคุณภาพการพัฒนางานนิเทศการศึกษา และการเร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกับการวิจัยของอดุลย์ ทวีกาญจน์ และสัจจวรรณ ทรพรพสุ (2558) ที่พบว่า ด้านวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย ควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิจัย รับผิดชอบโดยตรงในงานวิจัย และนวัตกรรมพัฒนามหาวิทยาลัย และการนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ ความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า ความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจโลกยุคพลิกผัน สามารถบริหารวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น พร้อมก้าวผ่านการเปลี่ยนแปลง ผลผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และชุมชน สามารถรับมือกับกระแสโลกยุคพลิกผันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การออกแบบ พัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเทคโนโลยี สร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการ หน่วยงานภายนอก และส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอน ให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต

2. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ การวางแผน จัดทำ และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รวมถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของครู ผู้เรียน และบุคคลทั่วไป โดยครอบคลุมทั้งการจัดทำสื่อ การฝึกอบรมการใช้สื่อ การดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ และการให้บริการด้านโสตทัศนศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและทันสมัยสอดคล้องกับยุคดิจิทัล

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนานักวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชนเพื่อตอบโจทย์การพัฒนา โดยนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน สร้างนวัตกรรมจะนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงใจชุมชนหรือท้องถิ่น

4. การวัดผลและประเมินผล การประเมินตามสภาพจริง และการวัดแบบมุ่งเน้นสมรรถนะ การส่งเสริมและกำกับดูแลการวัดผลและประเมินผลของนักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยครอบคลุมตั้งแต่การอบรมครูผู้สอน การตรวจสอบและอนุมัติผลการเรียน การจัดสอบมาตรฐาน การวิเคราะห์ผลการเรียน ไปจนถึงการจัดเก็บและรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกมิติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายชื่อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ การจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัย ดังนั้น ผู้บริหารจัดทำแผนในการจัดสรรงบประมาณวิจัยอย่างโปร่งใสและมีกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมงานวิจัยคุณภาพสูงที่ตอบโจทย์ยุคพลิกผันและพัฒนาการเรียนการสอนอาชีว

1.2 การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ รายชื่อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ การสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากร งบประมาณ และอุปกรณ์สนับสนุนการพัฒนาสื่ออย่างทันสมัยและสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับการเรียนรู้และเตรียมผู้เรียนสู่โลกอนาคต

1.3 การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน รายชื่อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ การจัดทำหลักสูตรร่วมกับภาคอุตสาหกรรม ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและกลไกชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรร่วมกับภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้หลักสูตรตรงความต้องการตลาดแรงงานและเสริมสมรรถนะผู้เรียน

1.4 การวัดผลและประเมินผล รายชื่อที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ การอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ดังนั้น ผู้บริหารควรเร่งจัดอบรมครูผู้สอนให้มีความรู้และทักษะทันสมัยด้านการวัดผลประเมินผล โดยเน้นสมรรถนะและการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงยุคพลิกผัน

2. ข้อเสนอแนะในการการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความต้องการจำเป็นอันดับหนึ่ง เหตุนี้ ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง

2.2 ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความต้องการจำเป็นรายข้ออันดับหนึ่ง คือ การจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัย ดังนั้น เหตุนี้ ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในโลกยุคพลิกผัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง

เอกสารอ้างอิง

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). ครูสภาวิทยากร, 1(1), 8.
- สถานศึกษาอาชีวศึกษา. (2567). จำนวนสถานศึกษา ปี 2566. แหล่งที่มา https://qv.vec.go.th/?page=dashboard&type=progress&data=F&zone=1 &qv_year=2567# สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2567.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สิริมนต์ นฤมลศิริ. (2555). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิมล ตีรภานันท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ ทวีกาญจน์ และสจิวรรณ ทรรพสุ. (2558). รูปแบบการบริหารงานวิชาการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 6(2), 235-247.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. Reading in Attitude Theory and Measurement. Fishbein, Martin Ed. New York: Wiley & Son.